

Вежбе из српског језика

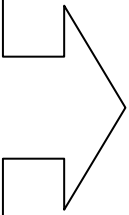
Напредни ниво

Број питања		Број поена																				
1.	Које речи могу бити и променљиве и непроменљиве? То су: _____ и _____																					
2.	Из следеће реченице издвој именице и одреди им врсту према значењу: <i>И овог јутра Милица са својом браћом иде у школу путем поред Дунава и не крије радост због прстена од злата који јој је поклонила бака.</i> <table border="0"> <thead> <tr> <th>Именице</th> <th>Врста према значењу</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> </tbody> </table>	Именице	Врста према значењу	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	
Именице	Врста према значењу																					
_____	_____																					
_____	_____																					
_____	_____																					
_____	_____																					
_____	_____																					
_____	_____																					
_____	_____																					
_____	_____																					
_____	_____																					
3.	Подвуци све непроменљиве речи: <i>Да ли ћете данас доћи на тренинг?</i>																					
4.	Која врста непроменљиве речи може да се компарира? _____																					
5.	Којој врсти именица припадају: а) сноплје _____ г) деца _____ е) браћа _____ б) снопови _____ д) дечаци _____ ж) свила _____ в) тројица _____ ђ) спавање _____ з) Ниш _____																					
6.	Из следеће реченице издвој именице и одреди им врсту према значењу: <i>Сваког лета с мора донесе камење и песак.</i> <table border="0"> <thead> <tr> <th>Именице</th> <th>Врста према значењу</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> <tr><td>_____</td><td>_____</td></tr> </tbody> </table>	Именице	Врста према значењу	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____									
Именице	Врста према значењу																					
_____	_____																					
_____	_____																					
_____	_____																					
_____	_____																					
_____	_____																					

7.	Одреди род и број следећих именица																	
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">Именице</td> <td style="text-align: center;">Врста</td> </tr> <tr> <td>деца _____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>снопови _____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>свила _____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>Краљево _____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>село _____</td> <td>_____</td> </tr> </table>	Именице	Врста	деца _____	_____	снопови _____	_____	свила _____	_____	Краљево _____	_____	село _____	_____					
Именице	Врста																	
деца _____	_____																	
снопови _____	_____																	
свила _____	_____																	
Краљево _____	_____																	
село _____	_____																	
8.	Напиши два придева који имају неправилну компарацију.																	

9.	Поред тачне тврдње напиши слово Т, а ако тврдња није тачна, напиши слово Н. а) Сви падежи имају предлоге. _____ б) Све врсте именица се мењају по падежима. _____ в) Сви бројеви се мењају по падежима. _____ г) Неки прилози се могу мењати по падежима. _____ д) О, У, НА, ПО ПРИ, ПРЕМА су предлози за локатив. _____																	
10.	Одреди падеж подвучених речи: а) <u>Ана</u> је професор. _____ б) <u>Ана</u> , затвори врата! _____ в) Позајмио сам оловку од <u>Ане</u> . _____ г) Возим <u>Ану</u> на тренинг. _____ д) Причам са <u>Аном</u> о свему. _____																	
11.	За подвучене именице одреди РОД, БРОЈ и ПАДЕЖ. <i>Моја <u>деца</u> редовно перу <u>руке</u> <u>сапуном</u>.</i> <table border="0"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Род</td> <td style="text-align: center;">Број</td> <td style="text-align: center;">Падеж</td> </tr> <tr> <td>а) деца</td> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>б) руке</td> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>в) сапуном</td> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> </table>		Род	Број	Падеж	а) деца	_____	_____	_____	б) руке	_____	_____	_____	в) сапуном	_____	_____	_____	
	Род	Број	Падеж															
а) деца	_____	_____	_____															
б) руке	_____	_____	_____															
в) сапуном	_____	_____	_____															
12.	У реченици: <i>Капи росе блистале су на сунцу.</i> Подвуци генитив и замени га присвојним придевом: _____ —.																	
13.	Одреди падеж подвучених речи: а) <i>Марко седи у <u>парку</u></i> _____ б) <i>Кренух према <u>парку</u></i> _____ в) <i>Марко је вредан <u>ученик</u>.</i> _____																	

14.	Одреди у ком су падежу подвучене речи у реченици: <i><u>Дечака</u> су видели како је <u>коњима</u> дао воде у <u>итали</u>, а затим се повукао у кућу.</i> а) дечака _____ г) (у) итали _____ б) коњима _____ д) (у) кућу _____ в) воде _____	
15.	Подвуци речи у акузативу и одреди им значење: <i>Радосно сам утрчао у кућу и укључио телевизор.</i>	
16.	Одреди падеж подвучених речи: <i>Станујем у <u>старој кући</u> на <u>крају села</u>.</i> а) (у) старој кући _____ б) (на) крају _____ в) села _____	
17.	Заокружи слово испред реченице у којој су употребљене именице у акузативу: а) <i>На столу има ружа, зумбула и лала.</i> б) <i>Купио сам руже, зумбуле и лале.</i>	
18.	Заокружи слово испред реченица у којима је подвучена реч у локативу: а) <i>Приближавам се <u>ауту</u>.</i> б) <i>Седим у лепом <u>ауту</u>.</i> в) <i>Похитај својим <u>жељама</u>.</i> г) <i>Срећа се налази у великим <u>жељама</u>.</i>	
19.	Напиши у ком падежу се налазе подвучене речи: а) <i>Купи ми <u>чоколаду</u>.</i> _____ б) <i>Хоћу парче <u>чоколаде</u>.</i> _____ в) <i>Донео је <u>хлеб</u>.</i> _____ г) <i>Донеси ми <u>хлеба</u></i> _____	
20.	У реченици: <i>Говор деце је пробудио оца.</i> Подвуци генитив и замени га присвојним придевом: _____	

2	Разврстај следеће придеве према значењу:	
	камени леви данашњи жут слаб мамин гвоздени садашњи пријатељев спољашњи ОПИСНИ _____ ГРАДИВНИ _____ ПРИСВОЈНИ _____ МЕСНИ _____ ВРЕМЕНСКИ _____	
22.	Одреди вид следећим придевима:	
	а) Овај ауто је <u>леп</u> . _____	
	б) Сто је <u>дрвен</u> . _____	
	в) Онај <u>лепи</u> ауто је скуп. _____	
	г) Наши дрвени сто је веома <u>стар</u> . _____	
23.	Подвуци придеве у следећем одломку из приповетке „Мостови”: <i>Дрвени мостови по Швајцарској, покривени кровом због великих снегова, личе на дугачке амбаре и искићени су изнутра сликама светитеља или чудесних догађаја, као капеле. Фантастични мостови у Турској постављени отприлике, чувани и одржавани судбином. Римски мостови у јужној Италији, од белог камена, са којих је време одбило све што се могло одбити.</i>	
24.	Како гласи облик номинатива заменице из следеће реченице? <i>Под њим топла септембарска земља.</i> _____	
25.	Напиши краће (енклитичке, ненаглашене) облике личне заменице 3. лица једине женског рода: _____	
26.	Које заменице имају облике за вокатив? _____	
27.	Допиши заменицу у одговарајућем облику: <i>Не слажем се са њим</i> _____ (ништа)	

28.	Допуни табелу:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">Свршени</td> <td style="width: 50%; text-align: center; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center; border-bottom: 1px solid black;"></td> <td style="width: 50%; text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">Трајни</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center; border-bottom: 1px solid black;"></td> <td style="width: 50%; text-align: center; border-bottom: 1px solid black;"></td> </tr> </table>	Свршени			Трајни		
Свршени								
	Трајни							
29.	Поред тачне тврдње напиши слово Т, а ако тврдња није тачна, напиши слово Н. а) Глаголи су променљиве речи. _____ б) Глаголи се мењају по падежима. _____ в) Неки глаголи су непроменљиви. _____ г) У српском језику постоји четири помоћна глагола. _____ д) Промена глагола зове се КОНЈУГАЦИЈА . _____							
30.	Напиши 1. лице једнине и 3. лице множине презента датих глагола. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 5px;"> <tr> <td style="width: 33%; padding: 5px;">пећи</td> <td style="width: 33%; padding: 5px;"></td> <td style="width: 33%; padding: 5px;"></td> </tr> <tr> <td style="width: 33%; padding: 5px;">лећи</td> <td style="width: 33%; padding: 5px;"></td> <td style="width: 33%; padding: 5px;"></td> </tr> </table>		пећи			лећи		
пећи								
лећи								
31.	Напиши 3. лице множине презента глагола ВРЕТИ. _____							
32.	Напиши инфинитивне основе за следеће глаголе: а) ПИСАТИ _____ г) ГРИСТИ _____ б) ЈЕСТИ _____ д) РЕЋИ _____ в) ИЋИ _____ ђ) РАДИТИ _____							
33.	Напиши називе глаголских облика: а) <i>радити</i> _____ г) <i>радећи</i> _____ б) <i>радићу</i> _____ д) <i>радим</i> _____ в) <i>радио сам</i> _____ ђ) <i>радио</i> _____							
34.	За глагол у следећој пословици напиши тражене одговоре: <i>РУКА РУКУ МИЈЕ.</i> а) глаголски облик _____ б) лице _____ в) број _____							
35.	Подвуци инфинитив следећим глаголима: а) <i>извинем се</i> – ИЗВИНУТИ СЕ, ИЗВИНИТИ СЕ б) <i>заспем</i> – ЗАСУТИ, ЗАСПАТИ							

43. 44. 45.	Одреди службу подвучених речи: а) <i>Највише волим песме <u>Мирослава Антића</u>.</i> _____ б) <i>Мирослав Антић, <u>моји омиљени песник</u>, написао је, „Плаву звезду“.</i> _____ в) <i>Мирослав Антић <u>је мој омиљени песник</u>.</i> _____ г) <i>Мој отац је видео <u>Мирослава Антића</u>.</i> _____ Какве су следеће реченице по саставу: а) <i>Много чита.</i> _____ б) <i>Чита књигу.</i> _____ в) <i>Марко чита.</i> _____ г) <i>Чита и памти.</i> _____ Какве су следеће реченице по саставу? а) <i>У школи су причали о излету.</i> _____ б) <i>До шуме смо ишли уском стазом.</i> _____ в) <i>Грашак је здрав, али ја га не волим.</i> _____ Из проширених реченица препиши предикате и одреди им врсту: а) _____ врста _____ б) _____ врста _____ в) _____ врста _____	
46.	У следећим стиховима усправним цртама обележи границе међу простим реченицама и подвуци предикате: <i>Никада му нисам рекао</i> <i>колико до суза волим</i> <i>твоју мршаву главу</i> <i>која у сумрак мирише</i> <i>на сапун у јесењи ветар.</i> <i>Главу у којој станују</i> <i>само високе боје,</i> <i>огромне, недостижне.</i> (М.Антић – Чаробна песма)	

47.	У следећим реченицама подвуци предикате и разврстај их на глаголске и именске: а) Овај кафић је пријатан и ја се у њему добро осећам. б) То питање је врло важно и одмах ћу на њега одговорити. Глаголски _____ Именски _____	
48.	Непсоразум у одељењу је изазивала <u>мала свађа међу друговима</u>. Подвучене речи врше службу _____	
49.	У реченици: Не сећам се више <u>ничег</u>. Подвучена реч је у служби: _____.	
50.	Коју службу врше подвучене речи у реченици: а) Видео сам трагове <u>вукова</u>. _____ б) <u>Леп</u> је та девојка. _____ в) У углу ходника налази се <u>велика саксија</u>. _____ г) <u>Изненада</u> је запевао уз гусле. _____ д) Дошли смо сви ми, <u>дедини унуци</u>, на то славље. _____	
51.	Одреди службу подвучених речи: Пред нама је била шума <u>обрасла густом травом</u>. _____	
52.	Следећу реченицу стави у управни говор: Пријатељство је као биљка рекла је Ана зато га треба брижљиво неговати. _____ _____	
53.	Изведи присвојне придеве од следећих именица: а) Македонија _____ г) Милица _____ б) Шумадија _____ д) хемија _____ в) Нови Сад _____	
54.	Напиши правилно реченице: а) По ничему се <u>неразликујем од друге деце</u>. _____ б) Од никога <u>недобијам подршку</u>. _____	

55.	Употреби правилно велико слово у реченици и стави знаке interpunkције који недостају: <i>Наши преци су напустили косово и метохију у великој сеоби срба под вођством арсенија III чарнојевића патријарха српског.</i>	
56.	Следећу реченицу стави у управни говор: <i>Друг ме је питао шта сутра радимо на часу српског језика.</i>	
57.	Писаним словима препиши правилно следеће реченице: а) <i>Моји рођаци живе у петровцу на млави, а бака у бачком петровом селу.</i> б) <i>Волим да посматрам у летњим вечерима кумову сламу северњачу и друга небеска тела.</i>	
58.	Писаним словима препиши правилно следеће реченице: а) <i>У косовском боју српску војску је предводио кнез лазар а турску султан мурат.</i> б) <i>у паризу лепе парижанке носе нај познатије моделе париских модних креатора.</i>	
59.	Исправи оловком грешке у следећем тексту: <i>У једној Београдској улици срела су се два стара пријатеља. Сели су у ресторан и, уз Бечку шницлу, Српску салату и Пожешке сокове, започели разговор.</i> <i>Не видим те дуго, рече први. Јесили још у истом стану. Излазишли у шетњу и како си са здрављем. Здрав сам, одговори други. Још увек станујем у улици краља Петра. Не излазим често и нај лепше се осећам у марковом и николином друштву. Доста и читам. Управо сам прочитао песму плава звезда и ћосићев роман Време смрти. Сада морам ићи у основну школу Филип Кљајић Фића да видим како ми учи унук. Буде ли добар водићу га на фрушку гору</i>	

60.	Писаним словима ћирилице правилно напиши следећу реченицу: <i>Добрица ерић, наш познати песник, дао је једном селу име не причава.</i> _____	
61.	Исправи погрешно написане речи: а) <i>Вредни ученици недобијају недовољне оцене.</i> _____ б) <i>Ако ученик не ради брзо ће се отрити његово не знање.</i> _____ в) <i>Не смемо дозволити да нас не рад доведе у не zgodну ситуацију.</i> _____	
62.	Следећу реченицу стави у неуправни говор: <i>Онда ме је запитао друг: „Можемо ли да преспавамо у твојој викендици?“</i> _____	
63.	Изврши исправке у следећем тексту: <i>Мама отпутовао сам првим аутобусом преко Петро Варадинског моста у Нови сад. Небрини о ничему, све ћепроћи добро. Спаваћу код мог друга Новосађана и већ ћу за викенд бити кући. Његови родитељи су на одмору од 25.6. – 30.6.</i> (Исправке врши у самом тексту)	
64.	О чему певају коледарске песме? _____	
65.	Ко су колеђани? _____	
66.	Коју стилску фигуру препознајеш у стиховима: <i>Шта је громот, шта је тропот,</i> <i>Око двора Видојева.</i> _____	
67.	Једна стилска фигура претерано увећава или умањује оно о чему се говори да би се нека особина посебно истакла. Та стилска фигура зове се _____	
68.	Који облици приповедања су присутни у песми „Женидба Душанова“? _____	
69.	Наброј најмање три мотива из песме „Женидба Душанова“? _____	

70.	Међу понуђеним особинама пронађи оне које се односе на Милоша Војиновића и подвучи их: ЈАК, НЕСПРЕТАН, ХРАБАР, ДУХОВИТ, НЕПРАВЕДАН, МУДАР, СПОР, ОДЛУЧАН, НАОЧИТ, ЛЕЊ	
71.	Којим стиховима се завршава песма „Женидба Душанова“? _____	
72.	Како је Вук Караџић поделио десетерачке песме према времену постанка? _____	
73.	Како је Вук Караџић поделио народну поезију? _____	
74.	Ко говори стихове „Благо мајци која ме родила“? _____ На кога се односе те речи? _____	
75.	Коју стилску фигуру препознајеш у стиховима: „Је л’ слободно, царе господине?“ „Јест’ слободно, ал’ није прилике.“ „Јест’ слободно, моје драго д’јете!“ „Јест’ слободно, мој рођени синко!“ _____	
76.	Које облике казивања препознајеш у шаљивој причи „Еро с онога свијета“? _____	
77.	На чему се заснива радња шаљиве народне приче? _____	
78.	Шта значи фраза „савити шипке“? _____	
79.	У чему се разликује новела од бајке? _____	
80.	„Ахаааа! Тој ли учите у чкољу, мој ли ве је учитељ научио?“ Покушај да ову реченицу „преведеш“ на књижевни језик. Како би онда изгледала? _____ _____	
81.	„Хајде ти, душо, устај, тражи грабље, па да ја и ти кренемо, ето сада њега иза брда!“ а) Из које приповетке је ова реченица? _____ б) Подвучи хипокористик.	

82.	Шта значи фраза АЛАЈБЕГОВА СЛАМА? _____	
83.	Које особине повезују тројицу старца: Петрака, деда Рада и чича Јордана? _____	
84.	Споји ауторе са књижевним јунацима Марк Твен • Бранислав Нушић • Жил Верн • Данијел Дефо • • Робинзон Крусо • Том Сојер • капетан Немо • Миле Врабац	
85.	Шта су то „робинзонијаде“? _____	
86.	Како се зове врста романа која описује измишљена научна достигнућа у којима је радња смештена у будућност или неки измишљени простор? _____	
87.	„Његове руке и ноге нису изгледале као да су израсле из тела, него као да су пришивене онако отприлике као кад правиш лутку...“ Како се зове овакав опис? _____	
88.	У којој песми „дрхте локве“? _____ Ко је написао ту песму? _____ Која је то стилска фигура „дрхте локве“? _____	
89.	Допуни стихове: <i>Таку песму гаји, негуј,</i> <i>Док не траје!</i> <i>Не скрвни је лажном душом,</i> _____!	
90.	Шта све добро и лепо чини песма по Ј.Ј. Змају? _____	
91.	„Ој Дунавe, о, ми, реко силна, Ала си умилна!“ а) Наведени стихови су из песме _____ б) Ко је аутор? _____ в) Коју стилску фигуру препознајеш у стиховим? _____	

92.	На основу одломка препознај ликове и на линији испод текста напиши њихова имена и назив дела ком припадају: а) „Тек ми је пет година, а већ се свијет око мене почне затварати и стезати.“ Дело _____. Књижевни јунак _____. б) „Иако ми је званично газда био господин Берки, ја сам ипак душом и телом припадао дечаку...“ Дело _____. Књижевни јунак _____.	
93.	Којим књижевним врстама припадају следећа дела: а) Хајдуци _____, в) Моји изуми _____, б) Зимско јутро _____, г) Успомене _____.	
94.	Иво Андрић каже да су сви мостови подједнако вредни и значајни. Зашто? _____	
95.	„Нека нано, ти си уморна. Однећу му ја... Па онда...“ „Што чедо?“ „Рекао ми је брале да ти не кажем одмах.“ а) Дело _____, б) Писац _____ в) Препиши хипокористике _____	
96.	„Твоје лице св’јетло на дивану! твоја сабља сјекла на мејдану! Нада те се не нашло јунака! Име ти се свуда спомињало док је сунца и док је мјесеца!“ а) Из које песме су ови стихови? _____, б) Ком циклусу припада ова песма? _____ в) Ко ме је упућен овај благослов? _____ г) Ко изговара Благослов? _____	
97.	Одреди које су стилске фигуре употребљене у примерима: а) „Сину Милош у пољу зелену, као јарко иза готе сунце“ _____ б) „Нисам те видео сто година.“ _____ в) „Што не можеш друкче рећи, - Песма збори;“ _____	

98.	Прочитај следећи одломак и одговори на питања: <i>„Иако ми је званично газда био господин Берки, ја сам ипак душом и телом припадао дечаку. Од свих људи на свету с њим сам се најбоље слагао и најбоље споразумевао“</i> а) Одломак је из дела _____ б) Писац је _____ в) Ко изговара ове речи _____ г) Чији се глас још чује у овом тексту _____	
99.	Прочитај следеће стихове и одговори на питања: <i>„Ушло у народ неко лудило – ко да се пљусак са неба проли...“</i> а) О којој песми је реч? _____ б) Ко је написао песму? _____ в) Коју стилску фигуру препознајеш у стиховима? _____	
100.	а) Ко је написао приповетку „Чича Јордан“? _____ б) Да ли по говору можеш да препознаш из којег краја су јунаци приповетке? _____ в) Напиши друге називе за следећа занимања: пудар _____ ашчија _____	
101.	Одреди које су стилске фигуре употребљене у примерима: а) <i>Поток клокоће, жубори и брбори.</i> _____ б) <i>Његово дело ми све говори</i> _____ в) <i>„Ој Дунавe, о, ми, реко силна, Ала си умилна!“</i> _____	
102.	Прочитај следећи одломак и одговори на питања. <i>„У вријеме Ахила и Милоша Обилића он би заиста њихов друг био, а у његово вријеме Бог зна би ли се они могли с њим испоредити...“</i> а) Одломак је из дела _____ б) Писац је _____ в) О ком јунаку је реч? _____ г) Како га је још народ звао? _____	

103.	а) Ко је написао приповетку „Прва бразда“? _____ б) Одреди место радње у приповеци? _____ в) Напиши друге називе за следеће речи: заувар _____ ћеретати _____	
104.	Прочитај следеће стихове и одговори на питања: <i>„Јутро је. Оштар мраз спалио зелено лисје. А танак и бео снег покрио поља и равни...“</i> а) О којој песми је реч? _____ б) Ко је написао песму? _____ в) Које стилске фигуре илуструју подвучени стихови? _____	
105.	<i>„Проста душа твојих родитеља! Проста душа, а честито т'јело! Што носили, свијетло вам било! Што родили, све вам свето било!“</i> а) Из које песме су ови стихови? _____ б) Ком циклусу припада ова песма? _____ в) Коме је упућен овај благослов? _____ г) Ко изговара Благослов? _____	